

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

 Solitud (1905)
(Nou Diccionari 62 de la literatura catalana)

Novel·la de Caterina Albert i Paradís, "Víctor Català". Publicada en fulletons de vuit pàgines setmanals a la revista *Juventut* des del 19 de març de 1904 fins al 20 d'abril de 1905, tot i que el capítol final està datat al febrer de 1905. Els fulletons, relligats i amb una coberta dissenyada per Josep Triadó, conformen la primera edició, posada a la venda a l'agost de 1905.

L'obra se centra en el trasbals interior d'una dona, la Mila, provocat per la insatisfacció de la convivència amb el seu marit, un home gandul i abúlic a qui ha de seguir a contracor per tenir cura d'una ermita en una muntanya solitària i esquerpa. La insatisfacció la porta al desequilibri psíquic i emocional i a la recerca de possibles sortides, mitjançant l'amor, el sentiment maternal i l'emoció estètica que projecta en les relacions amb altres persones. Finalment la pròpia realització li suposa assumir la solitud.

Inspirada en un paisatge real, la muntanya ultrapassa la funció de marc per assolir un sentit simbòlic que juntament amb el d'alguns personatges, sobretot el pastor i l'Ànima, és la base del simbolisme que teixeix l'obra. A aquest tret cal sumar-hi un estil ric en imatges i recursos, especialment comparacions i descripcions d'una gran plasticitat, i una llengua viva i expressiva. La llengua és particularitzada amb pluralitat de varietats i registres que diferencien la veu narrativa de la parla dels personatges. És destacable, en aquest sentit, el personatge de Gaietà a qui la parla singularitza com a pastor provinent de les contrades altes del Pirineu i que domina l'art de la paraula.

Solitud, l'obra més universal de la narrativa modernista, admet més d'una lectura tal com demostren les interpretacions fetes des de la psicoanàlisi i de la crítica literària feminista. L'èxit d'aquesta novel·la, l'avalen, no solament la bona acceptació de la crítica des de la primera edició fins ara i el premi Fastenrath que obtingué l'any 1909, sinó també les nombroses edicions i les traduccions a set llengües.

Copyright © 2000 Edicions 62

La muntanya de *Solitud*

Caterina Albert s'escrivia amb Maragall d'ençà de la crítica que ell li havia fet a *El cant dels mesos*. El maig del 1905, tot just acabada de llegir *Solitud*, Maragall escriu a Català per felicitar-lo –per carta, Maragall la tractarà sempre d'"Estimat amic"-, i veu perfectament que, com al seu poema "Les muntanyes", la muntanya és un dels grans protagonistes de l'obra. Li diu:

"Hi ha sobretot en aquesta obra de vostè la creació d'una figura que restarà per sempre més: el pastor: forta i dolça figura, i gran. Després hi ha l'altra: vull dir la Muntanya: mai vostè havia fet sentir un *medi* com aquesta muntanya de la *Solitud*: els tres primers capítols són delitosos com quan un va a muntanya."

Dubto molt que el pastor sigui una figura tan "dolça" com la troba Maragall. Però el cas és que quan Maragall parla de la "Muntanya" està parlant de la muntanya que coneix, la pirinenca. Tres mesos

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

després, Maragall li escriurà, estupefacte:

"Fa pocs dies que he tingut el gust de parlar de vostè amb la senyora Karr de Lasarte; i parlant de *Solitud* em referí que vostè no coneixia l'alta muntanya. I, doncs com pot ésser això? Perquè allí n'hi ha fins l'olor, l'ànima. I he pensat molt en això, perquè tira per terra una pila de coses que tenia per indestructibles sobre la relació entre l'art i la vida. Ja em faig càrrec de lo molt que pot fer la sola intuïció artística, i de lo molt que pot ajudar-se de lo ben adquirit i assimilat d'altres obres artístiques ben contemplades; però arribar a donar la sensació de la vida de les muntanyes com vostè la dona en *Solitud* sense haver-hi estat, i ben estat, ho tinc per una meravella; i si vostè pogués i volgués dir-me com ha estat això, em faria una gran mercè."

Tornem a *Solitud*:

"L'ermita s'aixecava enmig d'una davallada que s'escorria entre accidents, fins al Coll. A la dreta fosquejaven, una mica apartades, les pinedes de les vessants que es destriaven i esclarien Roquis Gros amunt, i a l'esquerra el rost pujava fins a la carena pelada del Roquis Mitjà. En la conca de la clotada hi havia trossos de terra planejats en vedrunes, amb oliverons esgarriats al capdavall, i més ençà ametllers que verdejaven vivament sota el cel gris, com si encara estiguessin esparverats de son passat floriment."

Oliverons, ametllers: la novel·la n'està plena. Vint any després de *Solitud*, ningú no dubtava que allò fos el Montgrí. En una conversa important per entendre l'escriptora que l'any 1926 Tomàs Garcés publica a *La Revista*, Víctor Català no ho pot pas dir més clarament:

"...vaig fer entrar en la narració el paisatge. Quin? Tothom ha reconegut en la muntanya on es desenrotlla l'acció de "Solitud" la muntanya de Santa Caterina, que es dreça entre l'Escala i Torroella. S'hi acosten. No és ben bé la mateixa, vaig procurar desfigurar-la una mica, però així i tot vaig servir-me de molts dels seus elements. No obstant, només hi havia pujat una vegada: un dia, pel meu Sant. Vaig enfilar-me pels mateixos aspres camins que seguirien la Mila i en Maties. Vaig respirar l'ambient que havia de plasmar-los."

Català recorda haver-hi anat el dia de l'aplec, justament. És clar que la feina primera de l'escriptor és imaginar, i que la imaginació de Català és extraordinària, però ara no és aquest, el tema. Si la muntanya és o no és la del Montgrí no tindria cap importància si no fos per remarcar el pes que té el paisatge, l'escriptura arran de terra, en la literatura catalana de la Renaixença ençà. Arran de terra, que és com dir arran de llengua, i que porta a aquesta tensió entre la matèria i l'esperit, entre la vida i la literatura.

Víctor Català arriba encara més lluny. Una altre tros de l'entrevista de Garcés:

"*Solitud* és una novel·la d'imaginació. Però calculi la meva sorpresa quan varen dir-me que havia retratat l'ermità de Santa Caterina. Aquest pobre home era també un anormal, havia estat casat sense voler-ho ni poder, li havia fugit la dona, què sé jo! Tothom sabia la meva història, jo no. Quin greu me va saber l'estranya coincidència!"

I tanta coincidència! Un ermità anormal, abandonat per la dona a l'ermita solitària de Santa Caterina, al costat de l'Escala, i Català, que no n'ha sentit a parlar mai, escriu justament una novel·la que explica, entre altres coses i sempre des del punt de vista femení, com pot un home arribar a trobar-se en aquest cas.

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

L'any 1926 Víctor Català ja tenia 57 anys i l'entrevista de Garcés era en motiu de la publicació de la novel·la *3000 metres, un film*, que representava l'intent de tornar, vint anys després de *Solitud*, a l'escena literària catalana. La novel·la va ser mal acollida i van haver de passar vint-i-cinc anys més perquè Català tornés a treure un llibre.

"Anem a veure el que Caterina Albert ens digué sobre aquest punt un dia que essent ja sexagenària, en parlàvem a casa seva, carrer de València, 250.

- Potser sí que algun record de la muntanya de Santa Caterina –a la que he anat poquíssimes vegades– m'influí en escriure *Solitud*, però la muntanya de la novel·la la vaig imaginar mentre l'anava escrivint.

- Però això li va donar aquella grandesa poemàtica?

- No ho sé...! Jo recordo que me la vaig imaginar mentre l'anava escrivint.

Queda ja fora de discussió que la muntanya de *Solitud* podrà contenir algun record llunyà de la de Santa Caterina, però que, en la seva grandesa i varietat és imaginada, puix que així ho deia l'autora, i no solament m'ho digué a mi, sinó a moltes d'altres que se'n recorden, i particularment a la seva germana, que de poc temps ençà, m'ho ha repetit."

Això diu la biografia de Joan Oller i Rabassa, "Víctor Català", publicada el 1967. Atenció, perquè això d'"essent ella ja sexagenària" ens porta als anys trenta. També pot formar part de la disposició de Català per anar-se retirant, després del fracàs de *3000 metres. Un film*. Públicament, sempre va parlar amb una modèstia tan gran com enganyosa. "Ves com amaga l'art el seu art", diu Ovidi, i això hi ha moltes maneres de fer-ho, i molts exemples a dintre mateix de *Solitud*, però el cas és que els artistes l'amaguen sempre, el seu art, i no precisament per modèstia, sinó per potenciar l'ambigüitat.

A banda, l'exigència és una de les formes de la imaginació, és imprescindible i Català en tenia per parar un tren. No és estrany que s'apliqués a si mateixa aquesta imaginació de l'exigència extremada, i que ja en el pròleg que volia incloure a la primera edició de *Solitud* parlés amb displicència de la novel·la. Sempre es queixarà de la manera com l'havia hagut d'escriure. Tenia motius per imaginar-se que podia haver-la escrit millor, en millors condicions. No hi fa res: Borges deia que el primer que cal per escriure una obra mestra és no adonar-se d'estar-la fent. A l'entrevista que Porcel li fa per *Serra d'Or* l'any 1965, aquesta imaginació de la modèstia porta Català a repetir insistentment que ella escrivia tal com li sortia, i a comparar-se amb un animalet: "Sortia així, no preparava res. Sóc com un gosset, com un ocell: feia, escrivia." Rodoreda també ho dirà, de gran. D'això res: Català sempre va estar atenta a l'actualitat literària. De petita rebien a casa la visita setmanal d'un llibreter de Figueres, i la seva mare li deixava comprar el que volia. Als últims temps va llegir el jove Josep Maria Espinàs.

Com sol passar, i més en temàtica empordanesa, n'hi ha prou amb una frase de Josep Pla per desembullar la qüestió del Montgrí i *Solitud*. Pla també va conèixer Caterina Albert, és clar, i a *El meu país*, parlant del Montgrí, escriu:

"Si la senyora Caterina Albert, "Víctor Català", hagués dit en la seva novel·la *Solitud* –que ha estat i és tan llegida– que la seva acció es produeix en aquestes muntanyes, no hi ha cap dubte que haurien suscitat un gran interès. Però, com que aquesta escriptora no cregué mai necessari de fixar la situació geogràfica de les seves obres, el públic ha cregut sempre que *Solitud* és una novel·la del

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

Pirineu. El Montgrí no ha tingut sort."

La muntanya de la Mila

Maragall va veure que la muntanya és un dels protagonistes de *Solitud*. En realitat, n'és la protagonista principal. La muntanya antropomòrfica de la novel·la és la Mila mateixa. Tota la Mila està oberta, girada com un guant, cap al paisatge.

Hi ha un moment, a l'episodi central i resum d'"El Cimalt" i "En la creu", que la Mila es passeja per ella mateixa: mira i veu, literalment a través "de son cos mateix", la muntanya:

"Prou el sentia el buit immens, quan a son darrera, quan a son costat; prou la sentia la força que li xuclava les ninetes com per fer-la mirar, malgrat ella, a través de son cos mateix; prou entreveia, lluny de l'enfocament de son esguard, fondàries vertiginoses que es poblaven de miratges; mes ella, amb el cap cop i resistint a la seducció de lo desconegut, serpentejava en amunt pel mig de les garrigues, altre cop cremades, quals brins ennegrits li enganxaven les faldilles i li esgarrapaven instintivament les cames."

La Mila és el paisatge, però això va en totes dues direccions, perquè també el paisatge és ella. N'hi ha ple d'exemples:

"...la immensa faç de pedra de la muntanya per on s'escorrien a xòrrecs les llàgrimes del cel, els aiguats de les tempestes hivernenques."

"- ...el mas cau sota per sota de la Nina.

Per què en diuen això?

- Perquè, segons de quins indrets, sembla un cap de noia, amb el cuot punxegut rera el clatell. Un dia te l'ensenyaré de sobre el Bram... A trenc d'aua és blava com el cel i sembla una pintura."

Fins al punt que la muntanya arriba a humanitzar-se literalment, com quan puguen les roses el dia de l'aplec:

"Ja al llevar-se, veié enfilarse per la collada una corrua primerenca de rosers humans, de toies oloroses que s'obrien, tot ascendint, als aires fresquívols del matí; i més tard, a mida que s'aixecava el dia, les toies anaven multiplicant-se i espessint-se, sorgint de tots costats, per camins i dreceres, per baumes i carenes, el mateix en el fons dels torrents que en l'estimbada de Peu de Gall."

"Sos llavis reien, reia la seva ànima i reia, finalment, tot l'espai i tota la muntanya en son entorn." La fusió es va acomplir durant tota la novel·la: als capítols "El Cimalt" i "En la Creu" ja podem dir que la Mila s'està passejant dantescaament per si mateixa. S'aplica fins a les últimes conseqüències l'operació de Maragall a *Les muntanyes*, operació que donarà el rendiment més exquisit, al cap dels anys, en l'estilització de Carner. Aquest "fer entrar en la narració el paisatge" que diu Català, aquesta exteriorització del personatge arriba a ser tan radical que si l'autora hagués fet un pas més hauríem sortit de la Mila i l'hauríem vista ja des de fora, convertida en muntanya. És el que Kafka farà uns anys després amb Gregor Samsa: el paisatge interior s'ha exterioritzat del tot i ja fins i tot els altres personatges veuen el protagonista en forma d'escarabat. A *Solitud* –"ja veig que no sou pas muntanyenca", li diu el pastor a la Mila, l'endemà d'arribar-, la protagonista es convertiria en

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

mntanya. Ens la podem perfectament imaginar com en aquests quadres de Dalí on surten paisatges antropomòrfics, especialment muntanyes, *L'enigma sense final*, posem per cas. Dalí: un altre pintor de la zona. Però *Solitud* s'acaba just el moment abans que això passi. La Mila se'n va de la muntanya. Se'n va per poder contemplar-se, per veure's de lluny.

Tot passa al cap de la Mila. Els altres personatges també són parts de la Mila en conflicte. Jordi Castellanos ha estudiat detalladament els simbolismes de la novel·la. Si tot passa al cap de la Mila, a *Solitud* tot és símbol.

Copyright text © Edicions 62

N'han dit..."En tota l'obra ja hi serpeja, ja, aquell tirat de vostè a l'ombrosa fatalitat de la baixesa humana; però la muntanya i el pastor semblen redimir-ho tot... I aquell final, aquella dona que se'n va amb quatre paraules, irremissiblement sola: té grandesa allò. Amic, vostè va amunt... Amunt, sempre, doncs!"

Joan Maragall, carta a Víctor Català del 23 de maig del 1905 dins *Obres Completes* (Barcelona, Editorial Selecta, 1981)

"Y era todavía necesario que un escritor privilegiado, genial, sublimara y fundiera en una labor definitiva y destinada a la perennidad, los pinitos de ruralismo, de versismo, que en la literatura catalana venías haciendo garzones entecos y cacoquimios, embriagados por un fácil excursionismo, detentadores de un "folklore" sobado, y propulsores de una manía dialectal que amenazaba con dar al traste con la dignidad del idioma."

Josep Carner, "Jardines del Renacimiento" a *La Catalunya*, núm. 72 (13/II/1909)

"*Solitud*, el monument més indiscutible amb què fins avui compta la prosa catalana"

Narcís Oller (1918), *Memòries literàries. Història dels meus llibres* (Barcelona, Aedos, 1962)

"Cada capítol, en efecte, és concebut com el cant d'un poema."

Manuel de Montoliu, pròleg a Víctor Català, *Obres Completes* (Barcelona, Editorial Selecta, 1951)

"A Catalunya, de la Renaixença ençà, el geni -anava a dir el talent, però seria una mentida- s'ha manifestat gairebé exclusivament en la poesia. No tenim cap novel·lista que equivalgui a Verdaguer o a Maragall, ni cap novel·la, deixant de banda *Solitud* en el seu pla, que tingui les ressonàncies profundes de les *Sàtires*, de *Nabí* o de les *Elegies de Bierville*."

Mercè Rodoreda entrevistada per **Baltasar Porcel**, *Serra d'Or* (març 1966)

"És cert: el món de la literatura de Víctor Català no és un món precisament almivarat, versallesc i d'aigua de roses. No. El món de la literatura de Víctor Català (i en això radica la clau d'aquesta obra) és simplement... el món de l'Escala."

Josep Pla, *Tres guies* (Barcelona, Editorial Destino, 1976)

"Naturalment, els homes de l'època s'impressionen amb *Solitud*; s'impressionen perquè és un llibre

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

meravellós, perquè està molt ben escrit, perquè té una força extraordinària, i llavors l'interpreten."

Maria Aurèlia Capmany, "La novel·la en el temps del Modernisme" dins *El temps del Modernisme* (Barcelona, PAM, 1998)

"Hay que leer *Solitud*, y probablemente nada más de Víctor Català, cuya flauta realmente parece haber sonado una vez por casualidad."

Gabriel Ferrater, "Carta a un neòfit castellà sobre literatura catalana" a *Sobre literatura* (Barcelona, Edicions 62, 1979)

"Pastor i Ànima formen una dualitat irreconciliable i cal optar per un o per l'altre, perquè l'home és aquest impossible equilibri entre contraris. Optar és, però, amputar-se tràgicament una part d'un mateix. Per això, la vida humana és una tragèdia. I la força de *Solitud* és haver-ho sabut plasmar en la més estricta quotidianitat."

Jordi Castellanos, *Literatura, vides, ciutats* (Barcelona, Edicions 62, 1997)

Víctor Català, a contrallum

Baltasar Porcel

(...)

Víctor Català és un personatge sorprenent. A part dels seus llibres, d'ella només sabia que tenia ja noranta-sis anys i que en feia un manat que no s'aixecava del llit: la imatge d'un ésser malaltís, acabat, llunyà. I res d'això. Víctor Català, o la senyora Caterina Albert, és una persona de veu i de gest d'una vivacitat total, aparentment incansable, simpàtica, de conversa animada i cop de riulla a punt. Té la veu una mica ronca, i parla sil·labejant amb precisió. Cada paraula porta l'entonació adequada. El rictus de la boca, el moviment dels ulls i de mans, el bellugament facial, tot s'acobla a les modulacions de la veu, al que diu. Hom diria que Víctor Català ha estat una actriu de caràcter ferm, d'un control absolut de l'expressió pròpia i amb el coneixement i l'instint de conduir l'interès de l'auditori.

El rostre de l'escriptora, emmarcat per uns cabells escassos i lleugerament esbandits, d'una blancor grisenca, solcat per algunes arrugues gruixudes, és sagaç, despert, molt més jove que l'edat. Bé que una mica esborrat pels anys, em recorda tot d'una un autoretrat de Caterina Albert a trenta anys -fou una pintora i dibuixant notable- que la representa bruna, amb un cabell abundant i negre i també amb una fuga d'esbandiment, ulls grossos i obscurs de mirada fixa, boca ben cal·ligrafiada, cara ampla i de línies acusades: una bellesa d'alè romàntic, si no fos per la seva duresa. Una pintura, aquesta, potser amb un regust de Delacroix, i que revela una dona segura de si mateixa, d'un caràcter amb zones misterioses, de voluntat ferrenya, d'una activitat interior ferma, bullent. Ara Víctor Català no deixa endevinar res d'això al seu rostre, potser a causa de l'edat, però jo diria que també a conseqüència d'un constant autodomini.

La senyora Albert té quasi sempre el bust mig incorporat. Vesteix una camisa de dormir de fil, excel·lent, amb un voraviu de randa. Porta a sobre un pentinador. Tot blanc, nítid, com el tapall del llit. En entrar i en acomiadar-se, em dona la mà: la pell és fina, suau, acurada. El color de la cara, també. A la mà dreta porta un anell gros, tot d'una peça, com de pedra o cristall; a la mà esquerra, un altre,

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

igualment blanc i negre i encerclat amb metall. L'aspecte de la novel·lista és agradable, pulcre. Al seu abast, sobre el cobertor, una decoració perfecta: tres o quatre diaris, ben compostos: dos paquets de cartes i papers, un d'ells fermat amb una cinta; una minúscula cassola amb un tinter destapat i diverses plomes.

Víctor Català em rep cordialment. La conversa és animada, a vegades divertida. Jo, que havia començat intentant de portar-la, vaig perdent peu i em veig conduït pels camins que ella vol, amb una subtileza d'aparença ingènua i voluntat flexible.

(...)

- Vostè mai no ha estat un escriptor vacil·lant, sinó d'unes característiques ben definides. ¿Com va formar-se, quina disciplina s'imposà?

- Cap. Res. Sóc una persona ben simple, jo. Anava escrivint tal com sortia, i llestos.

- Tanmateix, la seva literatura té un fons de misteri; les narracions són portades amb ofici per mantenir l'interès del lector, senyora.

- No, no; jo anava fent. Sortia així. No preparava res. Sóc com un gosset, com un ocell: feia, escrivia.

- I corregia gaire?

- A penes.

- A quines hores treballava?

- A qualsevol hora.

- És una persona pessimista, vostè?

- I ara! Alegre, sóc. Per què ho diu?

- Els seus personatges són tèrbols, gent més aviat indesitjable i malèvola, que dissimula i va a la seva, fent tot el mal que calgui, matant. No ho sé, però penso que la visió de la humanitat que vostè té és negativa, depriment, i per ventura vostè és escèptica?

- Ai, Senyor, no, de cap manera! A vegades ja ho han dit, ja, això. Però no és cert: sóc alegre, ben senzilla: com un ocell o un gosset. He descrit aquests tipus així com m'han sortit, sense proposar-m'ho d'antuvi.

- No ho sé, però?

- Ah, vostè pensi el que vulgui! Sóc completament liberal: cadascú, jo la primera, té dret a pensar i a dir el que cregui.

- Permeti'm. Vostè, senyora Caterina, ha fet una obra literària de gruix, important. Ha tingut un ressò dilatat. Això no s'aconsegueix així com així, per una mena d'inspiració angèlica. Vostè?

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

- Jesús! No sé pas què hi veuen, en mi. Sóc un pobre aficionat: res més.
- Abans del llibre de versos que publicà l'any 1901, ¿havia escrit gaire?
- De ben petita, ja escrivia. Guardava els papers en un replà de l'escala del graner. Un dia el meu pare me'ls trobà, els llegí, i digué: "Aquesta moixa escriurà!" I jo pensava per què deia que escriuria, si ja ho feia. A vuit i a deu anys enviava articles i versos a les publicacions d'aleshores, com *L'esquella de la Torratxa*. A vegades ho publicaven; d'altres, no.
- Quin li agrada més, dels seus llibres?
- Ni me'n recordo, gairebé. Ja veu: *Solitud* és una novel·la que sempre m'he mirat a desgrat. La vaig prometre al senyor Via, de la revista *Joventut*, i a causa d'una malaltia de la meua mare, a l'hora de portar-la-hi no l'havia ni començada. I em vaig haver de posar a escriure-la capítol per capítol i lliurant-ne cada un a la impremta a mesura que els enllestia, sense poder ni rellegir els que portava fets. Gairebé dos anys, va durar. N'estava cansada i ho feia a desgana, per complir. No la vaig tornar a llegir fins que me la traduïren al francès, perquè la traductora volgué que confrontés la seva traducció amb l'original.

(...)Víctor Català? He sortit una mica perplex de l'entrevista. Penso si no l'envolta un fenomen semblant al del contrallum, que dificulta de veure-la amb precisió i col·loca la seva persona dins un clarobscur atapeït d'interès. La conversa, les seves manifestacions orals, són d'una simplicitat i d'una humilitat realment explícites, enarborades sense possibilitat de palinòdia. Ara bé: aquest autoanorreament ens presenta una imatge de l'escriptora que tendeix a la infantilització pastoril, o al posat de damisel·la victoriana, i ho fa volgudament, recolzant-se en la minimització personal i literària. I això té molt poc a veure, crec, amb la figura real de Caterina Albert: l'energia i la seguretat que se li endevinen en el gest, que li traspua; la constància i el treball que ha necessitat tot al llarg de tres quarts de segle per a crear una obra sòlida i fer-se una fama inqüestionable: llenguatge estudiat, la narrativa perspicaç, plena de suggeriments; la temàtica i els personatges de doble fons, sovint brutals i aberrants? On és realment la personalitat de Víctor Català?

Copyright © 1965. Baltasar Porcel, *Obres completes. Grans catalans*, vol. VI (Barcelona, Proa, 1994)

Tast de textos

Text

WEB: **Fragment a Pen Català**

Amb traduccions a l'espanyol, alemany i anglès.

<http://www.visat.cat/traduccions-literatura-catalana/cat/fragments/30/4/0/0/0/victor-catala.html>

WEB: **Fragment de la novel·la a Vilaweb**

http://www.vilaweb.cat/www/noticia?p_idcmp=2524353

WEB: **Fragment de la novel·la**

Amb una introducció d'Andreu Sotorra.

<http://www.andreusotorra.com/vinyetaliteraria/docus/catalav.html>

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

 VIDEO: La pel·lícula

Inici de l'adaptació cinematogràfica de Romà Guardiet (1991).
http://www.youtube.com/watch?v=wIJJ4n_H2nI

Bibliografia

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=t&searcharg=Solitud&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search~S23*cat?/tSolitud/tsolitud/1%2C101%2C194%2CB/exact&FF=tsolitud&1%2C41%2C/indexsort=a

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/record/C|Rb1461093|SSolitud|P0%2C6|Orightresult|X5?lang=cat&suite=pearl>

 WEB: Articles de Traces sobre l'obra

http://traces.uab.cat/search?p=%22solitud%22&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+bases+de+dades+de+lengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'obra

Crítica

 PDF: Cent anys de la publicació de *Solitud*

Actes del Simposi "Caterina Albert. Cent anys de la publicació de *Solitud*", celebrat el 2005 a la Residència d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya i coordinat per Marta Pessarrodona.
http://www.residencia-investigadors.es/cont/publicacions/docsPot_ca/pu_resi_30.zip

 WEB: El Montgrí de *Solitud*

Article de Toni Sala a *El Punt* (15/03/2005).
http://www.vilaweb.com/www/elpunt/noticia?p_idcmp=-1027954

 WEB: Víctor Català i *Solitud*

Vida i obra de Víctor Català i comentaris sobre la novel·la, a Mallorcaweb.
<http://www.mallorcaweb.com/mag-teatre/novel.la-i-teatre/catala.html>

 WEB: Cent anys de *Solitud*

Extensa informació sobre l'obra i l'autora al Diari de l'Escola de Vilaweb.
<http://www.vilaweb.com/www/diariescola/noticia?id=938364>

 WEB: La morfologia del lèxic de "*Solitud*" de Víctor Català

Anàlisi de la morfologia de l'obra, per Montserrat Villas i Chalamanch
http://books.google.es/books?id=4C9gor4ECxUC&printsec=frontcover&source=gbs_v2_summary_r&cad=0#v=onepage&q=&f=false

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Solitud* de Víctor Català a lletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya).

< <https://lletra.uoc.edu/ca/obra/solitud-de-victor-catala> >

 PDF: El temps de la història de Solitud

Anàlisi del temps en l'obra, per Carme Vilà.

http://www.xtec.cat/lic/centre/professorat/dossiersgust/gust_2008_09/conferencies_gust_0809/solitud.pdf

Diversos

 WEB: III Jornades sobre Caterina Albert i Solitud a l'Escala

Informació sobre les III Jornades d'Estudi de Víctor Català, dins els actes de l'Any del Llibre i la Lectura.

<http://www.solidaries.org/igualtat/novetat/escala.htm>

Propostes didàctiques

Recursos

 PDF: Solitud a El gust per la lectura

Guia didàctica elaborada per Carme Vilà amb biografia i contextualització de l'autora, una anàlisi detallada de la novel·la i activitats de comprensió lectora.

<http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0020/07dde9d3-977e-434b-99c0-57db02bb1c39/solitudossier.pdf>

Interacció

 WEB: Solitud

Guia interactiva de lectura del departament d'Educació.

<http://www.edu365.cat/batxillerat/lectures/catalana/solitud/index.htm>

Viquilletra

 WEB: Activitats sobre Solitud

Recull les activitats sobre aquesta obra elaborades pels estudiants d'ESO i Batxillerat dins el projecte Viquilletra (Departament d'Ensenyament - UOC).

http://www.viquilletra.cat/Solitud_de_l%27autor_V%C3%ADctor_Catal%C3%A0